

Els arxius altaveus de la memòria

Aquesta activitat té la finalitat de donar a conèixer l'Arxiu Comarcal del Ripollès a l'alumnat de Batxillerat. A través d'aquesta visita, els alumnes podran conèixer de primera mà, tant la funció de l'arxiu com la feina dels arxiviers i comprendre el valor dels fons documentals com a testimoni patrimonial del passat. D'aquesta manera també s'enfortiran els lligams de sentiment de pertinença al territori.

La visita s'inicia amb la projecció d'un power point on s'explica les funcions i la missió de l'Arxiu. A continuació es mostra un altre power point adaptat a la població de provinença dels alumnes, on s'hi mostren imatges antigues del seu poble amb l'objectiu que les identifiquin. En tercer lloc es mostren alguns exemples dels diferents tipus de suports de documentació (pergamí, paper, diapositives) perquè els alumnes els puguin veure i prenguin consciència de les seves característiques. Finalment, es visita un dels dipòsits de documentació de l'Arxiu Comarcal per veure com està instal·lada la documentació.

Què cal saber abans de fer l'activitat?

- Tenir idea de la ubicació de l'Arxiu Comarcal del Ripollès.
- Tenir idea de com funciona un arxiu.
- Tenir idea del que és una font documental.
- Haver explicat que actualment totes les accions humanes generen documents i que el conjunt d'aquesta informació va a dipositar-se a l'arxiu.
- Conèixer la importància de les fonts documentals.

Objectius didàctics

- Visitar les instal·lacions de l'Arxiu Comarcal del Ripollès.
- Entendre les funcions d'un arxiu comarcal, com a garant de la conservació, tractament i difusió de documents.
- Conèixer els diferents tipus de documents que es guarden en aquest arxiu.
- Relacionar les diferents dependències amb la funció que tenen.
- Conèixer les diferents formes de classificació dels documents.
- Reconèixer la diferència entre una biblioteca, un arxiu i un museu.
- Descobrir el valor i el potencial del fons documental com a testimoni del passat.
- Seleccionar, analitzar i interpretar informació històrica de fonts directes i indirectes.
- Participar de manera activa, reflexiva i crítica en interaccions comunicatives de diferent forma.
- Iniciar els alumnes en l'observació i comprensió dels documents per conèixer el passat.
- Sensibilitzar els estudiants pel problema de la pèrdua de documentació d'interès històric, pública o privada.

- Utilitzar el llenguatge com a eina per construir coneixement i per comunicar-lo, a partir del desenvolupament de les competències lingüístiques pròpies de la matèria.
- Conèixer la utilitat de les fonts documentals per al coneixement del territori.
- Valorar el paper de les fonts d'informació.
- Comprovar els canvis que s'han esdevingut al llarg del temps en qüestions d'urbanisme, costums, professions, etc.
- Comunicar el coneixement històric adquirit per mitjà de diversos suports i amb el rigor intel·lectual requerit.

Conceptes

- L'Arxiu Comarcal del Ripollès.
- El fons documental: administratiu i històric.
- Tipus de fonts: primàries i secundàries.
- Tipus de documents: textuals, gràfics, audiovisuals i electrònics.
- Funcions de l'arxiu: identificar els documents, classificar-los, ordenar-los i catalogar-los per a fer-los accessibles. Conservar-los en condicions adequades per garantir que es preservaran per a les generacions futures. Donar-los a conèixer en exposicions, per mitjà d'internet i de la premsa, en publicacions diverses, en visites escolars i universitàries, etc. Promoure i facilitar la recerca històrica de tot tipus.
- Evolució dels suports dels documents.

Competències bàsiques

Competències generals

Competència social i cívica

- Tenir interès a preservar les memòries plurals dels diferents protagonistes del passat.
- Desenvolupar la capacitat crítica i la comprensió envers altres maneres de pensar, tot alimentant els valors de la convivència i la ciutadania.

Competència comunicativa

- Aprendre a parlar, escoltar i exposar sobre la base del contingut específic de cada aprenentatge.

Competència en gestió i tractament de la informació

- Distingir entre els diferents tipus de fonts i suports.
- Seleccionar la informació que és directament rellevant i necessària per resoldre la demanda o el problema plantejat.
- Analitzar, contrastar i interpretar la informació obtinguda.
- Sintetitzar i comunicar els resultats obtinguts a través dels mitjans convencionals.

Competència en recerca

- Trobar resultats als interrogants inicials plantejats.
- Saber formular els resultats clarament i aplicar un mètode per respondre'ls.

Competència personal i interpersonal

- Desenvolupar la capacitat de l'alumnat per treballar de manera autònoma.
- Prendre decisions de manera conscient, davant de problemes plantejats.

Competència en el coneixement i interacció amb el món

- Mostrar un esperit crític en l'observació de la realitat.
- Analitzar els problemes socials des d'un punt de vista local i alhora global, tot contemplant la multiplicitat de factors explicatius.
- Defensar el reconeixement de la igualtat de drets i d'oportunitats.

Competències específiques de la matèria

Competència en la dimensió temporal

- Conèixer, identificar i aplicar a les informacions i fonts històriques les convencions cronològiques habituals.
- Establir relacions entre els precedents i conseqüents dels períodes del passat que s'estudien.
- Identificar la interdependència de diversos factors històrics en estructures i processos històrics concrets.

Competència en la crítica de les fonts històriques

- Analitzar diverses fonts per tal de verificar els discursos estructurats sobre períodes històrics.
- Mobilitzar els coneixements obtinguts i les tècniques apreses davant diverses fonts de naturalesa primària i secundària.
- Establir fets i interpretacions del passat a partir del contrast i comparació de fonts.

Continguts

- Observació de documentació de fons públics i privats a fi de conèixer els diferents fons documentals que conserva l'Arxiu Comarcal del Ripollès.
- Visionat d'un power point per conèixer les funcions i la missió de l'Arxiu.
- Ús i contrast de diferents fonts documentals primàries i secundàries (materials, textuais, iconogràfiques, cartogràfiques, digitals, etc.) per contextualitzar els conceptes generals amb fets de l'entorn proper.
- Deducció i diferenciació de les fonts documentals primàries i les fonts documentals secundàries.
- Deducció d'informació a partir de l'observació dels documents.

Activitats d'aprenentatge

- Introducció per captar preconceptes dels alumnes.
- Visionat d'un power point on s'explica les funcions i la missió de l'Arxiu.
- Coneixement dels fons de l'Arxiu.
- Visionat d'un power point adaptat per tal de reconèixer els edificis emblemàtics de la població de procedència de l'alumnat.
- Visita d'un dipòsit de documentació.
- Observació de fonts documentals.
- Comparació de dades de diferents èpoques.
- Formulació d'hipòtesis.
- Posta en comú.

Dades de contacte

Arxiu Comarcal del Ripollès

Adreça: Raval de l'Hospital, núm. 2. 17500 Ripoll.

Telèfon: 972.71.57.15

Pàgina web: http://xac.gencat.cat/ca/llista_arxius_comarcals/ripolles/

Adreça electrònica : acri.cultura@gencat.cat

Contacte: Josep Ribas Solà

Horaris: Hivern (octubre/maig), dilluns a dijous de 9 a 14h i de 15.30 a 18h. Divendres de 9 a 14h. Estiu (juny/setembre) 8-15h.